

Kamerleden gefrustreerd na gesprek met TikTok, Meta en Google over gevaren social media

Wouter van Dijke en Pieter Munnik

Welke invloed hebben de algoritmes van social media-platforms, en wat doen die platforms om gebruikers te beschermen? Die vraag stond vandaag centraal bij het rondetafelgesprek.

Extreme video's

Het gesprek had als doel om 'informatie op te halen over de aanbevelingsalgoritmes op sociale media en de gevolgen voor onze samenleving'. Daarbij wilden Kamerleden vooral ingaan op de verslavende elementen van de algoritmes en het risico op het beïnvloeden van verkiezingen via sociale media.

Want daar zijn veel zorgen over. Door het algoritme van de bedrijven krijgen bezoekers een constante stroom van soms extreme video's te zien. Ook kan er nepnieuws worden verspreid die bijvoorbeeld de uitkomst van verkiezingen kunnen beïnvloeden.

Kamerleden zijn zeer bezorgd over algoritmes en het veiligheidsbeleid van sociale media. Zij wijzen op de gevolgen van schadelijke, verslavende content en vrezen daarnaast politieke inmenging tijdens de verkiezingen. De techbedrijven konden die zorgen bepaald niet wegnemen, tot frustratie van de Kamerleden. Bekijk dat hier:

"De rode looper voor verkiezingsbeïnvloeding is gewoon uitgerold", zegt Barbara Kathman van GroenLinks-PvdA. "En dat komt door hoe uw platformen – onbedoeld of niet – werken. En niet alleen de rode looper, ook de spotlights en de microfoons."

Bij het rondetafelgesprek waren ook onderzoekers van het Rathenau Instituut, de Post-X Society en de NCTV. Die stellen dat er op sociale media veel mogelijkheden zijn voor kwaadwillenden om mensen manipuleren.

Trollenlegers

Zo beschreef Pieter van Boheemen, directeur van onderzoeksstichting Post-X Society, dat bij de afgelopen verkiezingen verschillende vormen van manipulatie zijn gezien, zoals de inzet van trollenlegers.

Verboden content

Ook zei Van Boheemen regelmatig verboden content te signaleren, maar dat meldingen van zelfs nazi-afbeeldingen maar zelden worden opgepakt.

In het tweede deel van het gesprek kwamen de vertegenwoordigers van de techbedrijven aan het woord die, tot frustratie van sommige van de aanwezige Kamerleden, een heel ander verhaal vertelden.

Zo stelde Sarah El Boujdaini (D66) het gevoel te krijgen dat de bedrijven de problemen bagatelliseren en ook Laurens Dassen (Volt) vroeg zich hardop af of ze het eigenlijk wel zo ernstig vonden.

GL-PvdA-kamerlid Barbara Kathman wilde weten waarom we niet gewoon terug kunnen naar hoe sociale media eruitzagen vóór de invoering van algoritmen. "De tijd van het oude Facebook en Hyves, waar miljoenen Nederlanders met heel veel plezier gebruik van maakten."

'Fijne, leuke content'

"Juist algoritmes zijn belangrijk om een platform prettig of leuk te houden", stelde Edo Haveman van Meta, het bedrijf achter Facebook en Instagram. "Het over-, over-, overgrote deel van de content is fijne, leuke, lieve content."

Dat er ook misbruik gemaakt kan worden van sociale media, erkent het bedrijf, dat zegt miljarden te investeren in de

veiligheid, vooral rond verkiezingen.

Ook Thierry Marchand van TikTok stelde dat de meeste gebruikers het aanbevelingsalgoritme op die app juist 'heel erg leuk vinden'. Marchand stelde dat TikTok 'niet naïef is', en dat het bedrijf in de tweede helft van 2025 zo'n 112 miljoen berichten verwijderd heeft.

Op de vraag hoe het kan dat er dan toch door onderzoekers extremistische en andere verboden content wordt aangetroffen, zeiden de techbedrijven 'niet perfect' te zijn. Maar zowel Meta als TikTok stelden ook dat ze tijdens de Nederlandse verkiezingen geen signalen van grootschalige inmenging hebben gezien.

X niet aanwezig

Vorig jaar oktober, kort voor de Tweede Kamerverkiezingen, werden de techbedrijven ook al uitgenodigd om uit te leggen welke maatregelen zij nemen om manipulatie van de verkiezingen te voorkomen. Geen enkel techbedrijf ging toen op die uitnodiging in, omdat die volgens hen te kort dag was.

Voor dit nieuwe gesprek kwamen Google, TikTok en Meta, het moederbedrijf van Facebook en Instagram, dus wel opdagen. Het bedrijf X, vroeger Twitter, heeft de uitnodiging afgeslagen. In een brief aan dat bedrijf noemen Kamerleden die keuze 'teleurstellend'.